

**UCHWAŁA NR 192/XXVIII/2014
RADY GMINY PRZYRÓW**

z dnia 19 września 2014 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych Gminy Przyrów na lata 2014-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.) **Rada Gminy w Przyrowie uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przyrów na lata 2014-2020 w brzmieniu załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przyrów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rajmund Michalik

Załącznik do Uchwały Nr 192/XXVIII/2014
Rady Gminy Przyrów
z dnia 19 września 2014 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY PRZYRÓW
w latach 2014 r. do 2020 r.

PRZYRÓW, 2014

SPIIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

1. WSTĘP.....	s. 4
ROZDZIAŁ I... ..	s. 7
- 2. CHARAKTERYSTYKA GMINY PRZYRÓW.....	s. 7
ROZDZIAŁ II.....	s. 16
- 3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	s. 16
- 3.1. UBÓSTWO.....	s. 18
- 3.2. BEZROBOCIE.....	s. 19
- 3.3 BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWOWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO.....	s. 22
- 3.4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA.....	s. 24
- 3.5. ALKOHOLIZM I NARKOMANIA	s. 25
- 3.6. POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA.....	s. 30
- 3.7. BEZDOMNOŚĆ.....	s. 30
- 3.8. TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO.....	s. 32
ROZDZIAŁ III.....	s. 33
5. MAPA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PRZYRÓW.....	s. 33

CZĘŚĆ II

6. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2014-2020.....	s. 38
ROZDZIAŁ I.....	s. 38
7. POMOC NA RZECZ RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM BEZROBOCIA I UBÓSTWA.....	s. 38
ROZDZIAŁ II.....	s. 43
8. POMOC NA RZECZ RODZIN Z PROBLEMEM OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYM.....	s. 43
ROZDZIAŁ III.....	s. 46

9. POMOC NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I Z DŁUGOTRWAŁĄ CHOROBA.....	s. 46
ROZDZIAŁ IV.....	s. 49
10. POMOC NA RZECZ OSÓB DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM ALKOHOLOWYM.....	s. 49
ROZDZIAŁ V.....	s. 53
11. POMOC NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW	s. 53
ROZDZIAŁ VI.....	s. 55
12. POMOC NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH.....	s. 55
ROZDZIAŁ VII.....	s. 58
13. POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH.....	s. 58
ROZDZIAŁ VIII.....	s. 60
14. POMOC NA RZECZ OCHRONY MACIERZYŃSTWA.....	s. 60
ROZDZIAŁ IX.....	s. 62
15. POMOC NA RZECZ OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE.....	s. 62
16. UWAGI KOŃCOWE.....	s. 64

CZĘŚĆ I

1. WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest nie tylko wymogiem prawnym, ale przede wszystkim użytecznym instrumentem pozwalającym na strategiczne spojrzenie na zagadnienia polityki i integracji społecznej na poziomie lokalnym. Stanowi on wyraz zintegrowanego planowania społecznego, wyznaczający długofalowe cele polityki społecznej gminy. Ze względu na zróżnicowany charakter problemów społecznych występujących na poziomie lokalnym niezwykle ważne jest zdiagnozowanie przyczyn poszczególnych zjawisk oraz wzajemnych zależności pomiędzy zidentyfikowanymi problemami. Dogłębna i wieloaspektowa analiza pozwala nie tylko na lepsze dopasowanie instrumentów wsparcia, ale również na zwiększenie kompleksowości podejmowanych działań.

Jako element żywy strategia będzie podlegać ciągłym zmianom, będą pojawiać się nowe, ważne cele a część starci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądanym, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych oraz współdziałania instytucji i organizacji zarówno administracji rządowej, samorządowej jak i organizacji porządku publicznego zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integracją.

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości” (art. 2 i 3 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Dz .U z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.).

Zadaniem pomocy społecznej jest udzielenie wsparcia osobom i rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie potrafią zmienić tej sytuacji przy wykorzystaniu własnych sił i możliwości.

W zamyśle ustawodawcy - własne siły i możliwości oznaczają nie tylko osobiste umiejętności jednostki, ale również możliwości bliższej i dalszej rodziny, sąsiadów, znajomych oraz szerszej społeczności lokalnej.

Takie rozumienie pomocy społecznej z jednej strony daje szerokie możliwości działania, z drugiej - w trudnych warunkach społeczno-gospodarczych może te możliwości ograniczać.

Polski system pomocy społecznej znajduje się obecnie w trudnym momencie.

Stworzony został mechanizm przyznawania świadczeń o charakterze stałym, według sztywnych kryteriów, często nie uwzględniających sytuacji rodziny, czy też konieczności wypłaty tych świadczeń.

Konieczność opracowania Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m. in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 7212 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j Dz. U. z 2012 r., poz. 124).
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2006 r. Nr. 139 poz. 992 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011 r. Nr. 149 poz. 887)

Oprócz w/w aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych) prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

W oparciu o uzyskane od władz lokalnych informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski ze strony władz lokalnych.

Przedłożony materiał został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Przyrowie.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych służyć będzie jako podstawa określająca kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej na terenie gminy Przyrów w latach 2014 – 2020.

ROZDZIAŁ I

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY PRZYRÓW

Gmina Przyrów zajmuje powierzchnię 80,4 km² i jest położona w odległości około 35 km na wschód od Częstochowy, na skrzyżowaniu dróg krajowych Częstochowa - Kielce oraz Radomsko - Siewierz.

Gmina usytuowana jest na styku Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej z Niecką Nidziańską. Granica między tymi jednostkami przebiega w osi południowy-wschód - północny-zachód.

Pod względem budowy geologicznej na obszarze gminy Wyżyna Krakowsko - Częstochowska, będąca płytą wapieni górno jurajskich, łagodnie pochyla się ku północnemu - wschodowi i zapada się pod utwory kredowe Niecki Nidziańskiej. Taki układ geologiczny warunkuje z jednej strony występowanie podziemnych źródeł wód jurajskich, z drugiej strony zaś wysoki stopień zabagnienia powierzchni terenów niżej położonych. Ogromny wpływ na ukształtowanie powierzchni gminy wywarła działalność lądolodu skandynawskiego. W jednym ze stadiów zlodowacenia środkowopolskie (ok.240-120 tys. lat p.n.e.) czoło lodowca przebiegało wzdłuż progu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Licznie zachowane osady polodowcowe: piaski, żwiry, ropy, głazy wskazują, że teren ten był częścią moreny dennej, a masy wód z topniejącego lodowca spływały w kierunku północno-zachodnim żłobiąc bruzdy pradolin. Wniosek ten potwierdza w rzeczywistości charakterystyczna rynna polodowcowa łącząca Pilicę z Wartą, której zarys jest łatwo dostrzegalny dla studiującego środowisko, bądź też mapy topograficzne.

Współcześnie pradolinę tę częściowo wykorzystują: koryto rzeki Wiercicy oraz strumień Kanał Lodowy, które są dopływami rzeki Warty. Rzeka Wiercica w swoim biegu od zbiornika w Zalesicach ma uregulowane koryto z licznymi progami i charakteryzuje się szybkim nurtem. W części zachodniej gminy rozpościera się duży kompleks leśny stanowiący Park Krajobrazowy "Stawki", który jest częścią Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. W obrębie Parku wydzielony został chroniony rezerwat "Wielki Las". W południowej części gminy, w obrębie wsi Julianka, Sygontka i Zalesice u podstawy wychodni skał utworów jurajskich występuje szereg źródeł krystalicznej wody jurajskiej zasilających rzekę Wiercicę, noszących nazwę

"Niebieskie Źródła" z racji charakterystycznego zabarwienia obserwowanego przy słonecznej pogodzie. Na terenie gminy nie ma skał ostańcowych tak charakterystycznych dla środkowego terenu rzeki Wiercicy (gm. Janów), ale można obserwować budowę geologiczną gminy w dwóch wapiennikach występujących w obrębie wsi Sygontka. We wsi Sygontka opodal cmentarza na Łysej Górze jest taras widokowy, z którego obserwować można w kierunku południowym tereny leśno - polne wsi Sieraków oraz lesiste wzgórze Jurajskiego Parku Krajobrazowego, a kierunku zachodnim przy dobrej pogodzie, widoczne są ruiny zamku w Olsztynie.

Gmina Przyrów posiada rolniczy charakter gospodarki oparty o hodowlę bydła mlecznego, co wynika z dolinnego, łąkowego charakteru północnej części gminy. Nie ma tu rozwiniętego potencjału przetwórstwa rolnego, co jest bolączką na dziś tutejszej gospodarki. Szereg drobnych warsztatów rzemieślniczych, głównie ślusarskich, nie ma większego znaczenia gospodarczego. Niegdyś na terenie gminy było zlokalizowanych 6 młynów zbożowych, które z jednym wyjątkiem wykorzystywały siłę rzeki Wiercicy. Surowce naturalne reprezentowane są w postaci nieeksploatowanych zasobów piasków budowlanych i fornierskich. Głównym bogactwem naturalnym gminy są wody powierzchniowe i głębinowe. Rzeka Wiercica stanowi podstawę istniejących i nowobudowanych stawów rybackich w miejscowościach Zalesice, Sygontka, Knieja i Smyków, na których prowadzi się intensywną gospodarkę rybną. Wody głębinowe to dwa potężne zbiorniki podziemnych wód kredowych oraz jurajskich. Szczególne wody jurajskie są cennym bogactwem z racji swej doskonałej jakości i czystości. Wody te miały być wykorzystane dla potrzeb miasta Częstochowy jednak plany te zostały zarzucone. Wody jurajskie mogą być wykorzystane do celów pitnych, a póki co, poprzez liczne źródła, zasilają rzekę Wiercicę, w której wędkarze mogą łowić pstrągi. W trosce o losy środowiska naturalnego i zasobów wód głębinowych gmina wybudowała oczyszczalnię ścieków w Przyrowie.

Gmina składa się z 15 sołectw:

LICZBA LUDNOSCI W POSZCZEGOLNYCH MIEJSCOWOSCIACH GMINY PRZYRÓW

Stan na 31.12.2013

1. Przyrów - 1174
2. Aleksandrówka- 109
3. Bolesławów- 162
4. Julianka- 126
5. Knieja- 34
6. Kopaniny- 28
7. Sieraków-240
8. Smyków-70
9. Stanisławów- 87
10. Staropole- 237
11. Sygontka - 283
12. Wiercica- 216
13. Wola Mokrzeska - 337
14. Zalesice - 395
15. Zarębice -379

Przyrost naturalny w gminie jest ujemny, od kilku lat wykazuje tendencję spadkową więcej ludzi umiera niż się rodzi.

Rok	Urodzenia	Zgony
2011	38	61
2012	42	50
2013	39	72
RAZEM	119	183

Struktura wiekowa mieszkańców gminy wykazuje znaczne zróżnicowanie.

Szczegółowo kształtuje się następująco:

➤ w wieku przedprodukcyjnym	639
➤ w wieku produkcyjnym	2460
➤ w wieku poprodukcyjnym	784
RAZEM	3883

Dokonując analizy przedłożonych wyżej cyfr należy stwierdzić że struktura wiekowa gminy nie jest jednakowa.

Gmina Przyrów jest więc przykładem gminy gdzie jest zdecydowanie duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Przyrów można zaliczyć do gmin wielofunkcyjnych, o funkcji dominującej – działalność podmiotów gospodarczych głównie usługowych.

Na terenie gminy, w ewidencji działalności gospodarczej zarejestrowano 147 prywatnych podmiotów gospodarczych.

Najistotniejszym elementem potrzebnym do diagnozy sytuacji społeczeństwa do jego potrzeb w zakresie pomocy społecznej – jest jego **kondycja ekonomiczna**, którą kształtuje dostępność do pracy lub innych źródeł utrzymania.

Część populacji w wieku poprodukcyjnym posiada inne zabezpieczenie środków na utrzymanie: jest to głównie prawo do świadczeń ZUS lub KRUS.

W diagnozie sytuacji duże znaczenie ma także **szkolnictwo**. W gminie jest ono dość dobrze rozwinięte. Funkcjonują : Zespół Szkolno-Przedszkolny, 2 Szkoły Niepubliczne z oddziałami przedszkolnymi.

W wymienionych szkołach wg danych roku szkolnego 2013/2014 uczy się:

- w podstawówkach - 178
- w gimnazjum - 103
- przedszkolu - 119

Łącznie w gminie Przyrów pobiera naukę 479 uczniów w wieku 6 – 19 lat.

Inne formy opieki nad najmłodszymi to:

- w Gminie Przyrów funkcjonuje 4 świetlice wiejskie obejmujące swoją opieką około 60 dzieci, dostępne od poniedziałku do piątku
- w szkołach zapewniona jest opieka nauczycieli dla dzieci korzystających z tzw. „dowozu uczniów” do szkół. Odległość domów tych dzieci do szkoły wynosi często kilka kilometrów.

Instytucjami które zaspokajają w społeczeństwie potrzeby duchowe w zakresie **kultury i sztuki** są :

- Gminna Biblioteka Publiczna składa się z biblioteki głównej w Przyrowie oraz z 2 filii: w Sygotyce i w Woli Mokrzeckiej. Biblioteka gromadzi, opracowuje i udostępniania materiały biblioteczne na miejscu, wypożycza na zewnątrz, prowadzi wymianę międzybiblioteczną z uwzględnieniem potrzeb wszystkich mieszkańców gminy bez względu na ich wiek, wykształcenie, status społeczny, narodowość, przekonania religijne. Udostępnia sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu.
- Gminny Ośrodek Kultury – jednostka która oferuje szczególnie młodzieży wiele form spędzania wolnego czasu lub rozwijania swoich zainteresowań.

Wymienione wyżej formy spełniają istotną rolę w kształtowaniu pozytywnych społecznie postaw szczególnie młodych ludzi. Jest to element przeciwdziałania postawom patologicznym.

W kwestii obsługi społeczeństwa w zakresie **ochrony zdrowia** na terenie gminy funkcjonują:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Ośrodek Zdrowia w Przyrowie, jako zakład niepubliczny służby zdrowia obejmujący swym zasięgiem mieszkańców gminy i nie tylko.

Wszystkie ww. jednostki świadczą usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, finansowanej przez NFZ.

Nad realizacją zadań społeczno – opiekuńczych gminy czuwa, powołana w tym celu jednostka organizacyjna gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Jednostka ta swoim zasięgiem działania obejmuje teren całej gminy.

Zatrudnia ogółem 3 pracowników socjalnych, pozostali m.in. starszy referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, asystent rodziny, główna księgowa i opiekunka środowiskowa.

Doświadczenia kilku lat wykazały, że podział terenu gminy na 2 rejony pracy socjalnej i umiejscowienie w nich pracownika socjalnego daje pozytywne efekty. Pracownicy socjalni mają bezpośredni kontakt ze środowiskiem, co służy właściwej diagnozie i ułatwia skuteczne rozwiązywanie istniejących trudności i problemów.

Asystent rodziny z którego pomocy korzysta 6 rodzin w tym 15 dzieci przyczynia się do poprawy sytuacji tych rodzin. Jego głównym celem jest wzmocnienie rodziny, poprawa sytuacji życiowej, podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, podwyższenie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego oraz poprawa wydolności wychowawczej rodziny.

Wielkość problemów występujących w rodzinach o pogarszającym się statusie społecznym podopiecznych spowodowała, że od kilku lat ośrodek pomocy wykonuje następujące zadania a w szczególności są to :

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym do których należy :

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny;
- praca socjalna
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci
- sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- realizacja gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

1. Do zadań własnych gminy należy także :

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych ;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

2. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Realizacja w/w. zadań jest wykonywana poprzez specjalistyczne służby z zakresu pomocy społecznej.

Zatrudnienie kadr w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm) oraz rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego.

W myśl ustawy o pomocy społecznej:

Art. 116 „Pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom uzyskania tytułu zawodowego w zawodzie pracownik socjalny, dyplom wyższej szkoły zawodowej o specjalności praca socjalna na jednym z kierunków: pedagogika, politologia, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie”

Art. 122 „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są zobowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zgodnie z wymaganiami postawionymi w ustawie wszyscy pracownicy socjalni w Ośrodku Pomocy Społecznej posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu. Wymagania ustawowe względem wykształcenia spełnia również Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Przyrowie zatrudnionych jest 6 osób w tym: 3 pracowników socjalnych, starszy referent d.s świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, asystent rodziny, opiekunka środowiskowa oraz główna księgowa. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej liczba zatrudnionych pracowników socjalnych powinna być proporcjonalna do liczby mieszkańców w gminie.

W stosunku: 1 pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców (art.61 pkt. 11).

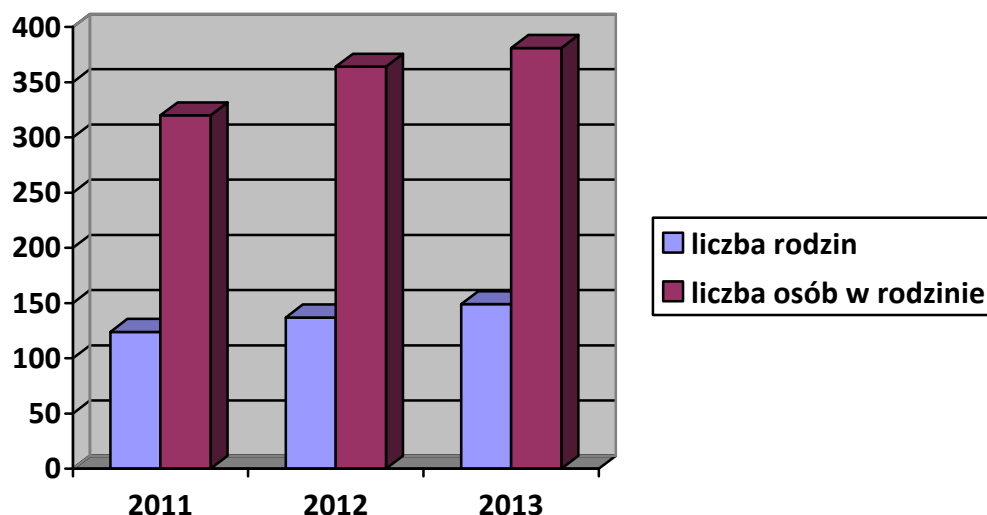
ROZDZIAŁ II

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Codziennemu życiu mieszkańców gminy Przyrów towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują większą lub mniejszą grupę ludzi, pokoleniowo młodszych lub starszych. Powstaje wówczas problem społeczny. Każdy mieszkaniec gminy, który znajduje się w sytuacji życiowej trudnej, nie mogący sprostać jej samemu ma prawo szukać pomocy w instytucjach państwowych i samorządowych ustawowo zobowiązanych do udzielania takiej pomocy. Podstawową i najważniejszą jednostką zobowiązaną do takiej działalności na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Przyrowie, ul. Częstochowska 7.

W oparciu o pełną penetrację środowiska społecznego gminy oraz na podstawie realizacji przez Ośrodek zadań – stan, diagnoza problemów społecznych w gminie Przyrów jest następująca:

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w trzech ostatnich latach kształtowała się jak niżej:

Rys.1. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w latach 2011 –2013

W 2011 roku pomocą objętych było 124 rodzin, a liczba osób w tych rodzinach 320,

w 2012 r. – 137 rodzin, a liczba osób 364 . W roku 2013 pomocą objętych zostało 149 rodzin, a liczba osób 381.

Jak wynika z przedstawionego rysunku na przestrzeni trzech ostatnich lat znacznie wzrasta liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. _

Tabela Nr. 1

Liczba osób korzystających z GOPS w latach 2011 – 2013 r.

Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin 2011 r.	Ilość rodzin 2012 r.	Ilość rodzin 2013 r.
Ubóstwo	38	45	36
Bezrobocie	71	82	85
Niepełnosprawność	35	33	38
Długotrwała lub ciężka choroba	44	42	41
Bezradność	22	28	21
Alkoholizm	6	12	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	17	16
Bezdomność	2	1	2
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	3	7	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS za okres 2011 - 2013 r.

Przyczyną udzielania świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo. Jest to niewątpliwie spowodowane dużym bezrobociem na terenie naszej gminy. Pomoc w

formie zasiłków przeznaczana jest na zaspakajanie podstawowych potrzeb egzystencjonalnych rodziny.

3.1. UBÓSTWO.

Ubóstwo określa się jako stan w którym jednostce czy określonej grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb uznawanych w danej społeczności za niezbędne.

Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się poza wyżywieniem także potrzeby takie jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych.

Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez GOPS w Przyrowie.

Na ukształtowanie się tego zjawiska miały wpływ takie wydarzenia, jak:

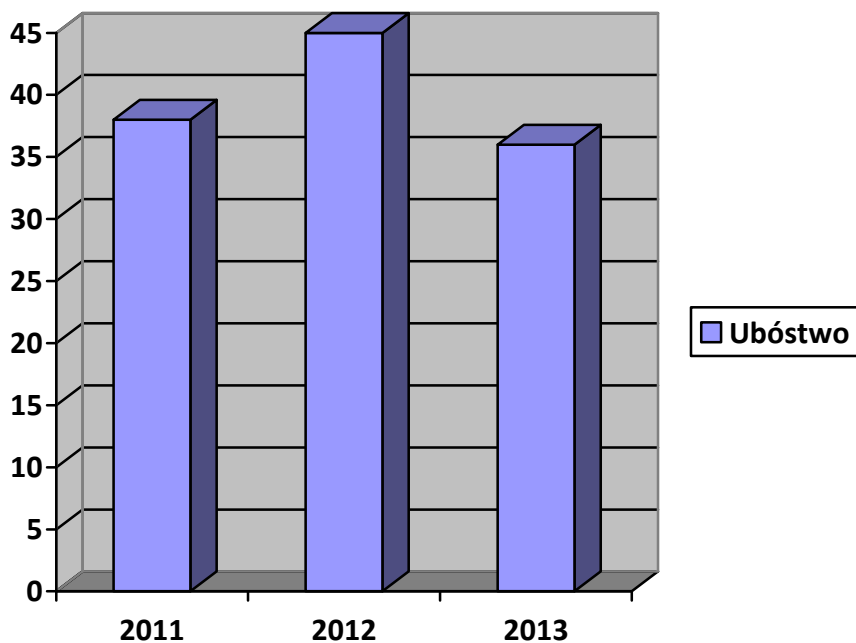
- utrata pracy poprzez likwidację zakładu pracy,
- rozkład małżeństwa poprzez alkoholizm, przemoc w rodzinie i in.
- migracja rodzin ze wsi do miasta.

Z przyczyn ubóstwa z pomocy GOPS korzystało:

2011 roku - 38 rodzin

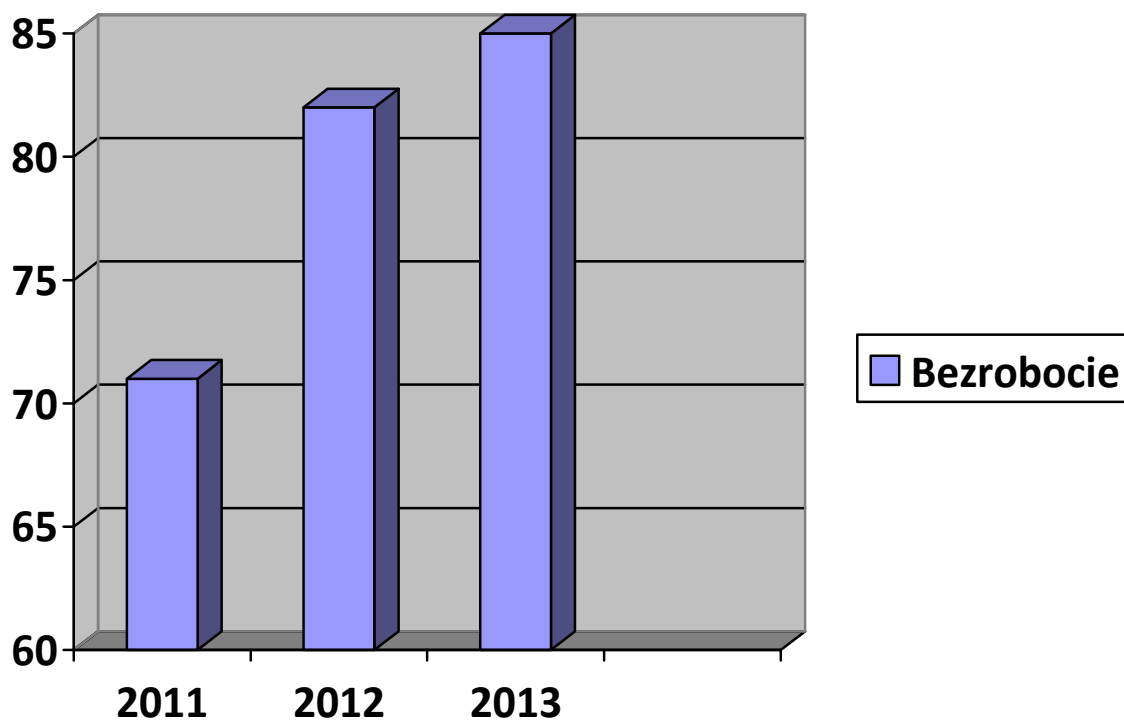
2012 roku - 45 rodzin

2013 roku - 36 rodzin

Rys.3. Pomoc społeczna z przyczyny ubóstwa 2011 – 2013 r

3.2. BEZROBOCIE.

Rys.3 Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu bezrobocia w latach 2011 – 2013 r.

Bezrobocie w gminie Przyrów jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje są trudne do oszacowania. Z obserwacji wydaje się, że środowisko ma za sobą najtrudniejszy okres w tym zakresie.

Liczba osób bezrobotnych w Przyrowie na koniec 2013 roku wynosiła 329 osób. Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Bezrobocie powoduje zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków bezrobotnego zarówno ze znajomymi jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu, co powoduje sięganie po alkohol, co wśród bezrobotnych staje się zjawiskiem masowym.

Z danych GOPS wynika, że w latach 2011-2013 liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Ośrodka z powodu bezrobocia miała tendencję wzrostową.

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny.

W szybkim czasie pojawiają się problemy finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność ponownego znalezienia zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a niekiedy jakichkolwiek decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę rozkładu czasu w ciągu dnia.

Bezrobotni mężczyźni często sięgają po używki, głównie w celu rozładowania stresu. Osoby o niewielkich szansach na rynku pracy (brak kwalifikacji, zaawansowany wiek)

dostrzegają raczej nadmiar wolnego czasu i rodzące się przygnębienie, a rozczarowanie lub stres leczą alkoholem lub nikotyną. Bardziej aktywnie i twórczo starają się wykorzystać swój czas ci bezrobotni, którzy dostrzegają szansę poprawy swojej pozycji na rynku pracy (młodzi, posiadający poszukiwany zawód lub gotowi do przekwalifikowania się).

Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stabilności i bezpieczeństwa socjalnego. Z powodu takiej sytuacji następuje wzrost zapadalności na niektóre choroby zakaźne, choroby społeczne- nerwice, choroby serca, choroby psychiczne oraz znaczny wzrost zachorowalności na czynną gruźlicę płuc, tradycyjnie już uznaną za chorobę będącą wynikiem biedy i niedożywienia. Prawie wszyscy bezrobotni odczuwają niepokój, lęk, przygnębienie, rozdrażnienie, mają kłopoty ze snem, czują, że coś im zagraża. Duża część bezrobotnych uważa, że nie ma wpływu na ważne decyzje rodzinne i że ludzie są w stosunku do nich niesprawiedliwi. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa negatywnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Brak pracy ma negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny. Powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Dla podopiecznych OPS dotkniętych bezrobociem dużym problemem jest regulowanie należności za opłaty mieszkaniowe, które są wysokie w stosunku do dochodów rodziny. Jako pierwsze oszczędności czynione są na opłatach związanych z wydatkami mieszkaniowymi, następnie za media, co naraża rodzinę na dodatkowy lęk przed odcięciem dopływu energii.

Obserwując zachowania bezrobotnych korzystających z pomocy OPS zauważa się, że mniej wydają na żywność, odzież, płatne usługi. Trudna sytuacja finansowa gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem wymusza także ograniczanie wydatków związanych ze zdrowiem (leki, sprzęt rehabilitacyjny) i kształceniem dzieci. Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, sublimację wielu ważnych potrzeb, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków. Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak: nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami, itp. Głębokość zmian w rodzinie spowodowanych bezrobociem zależy w dużej mierze od struktury rodziny, jej fazy rozwoju, statusu społecznego, stanu zagospodarowania

materialnego, kondycji zdrowotnej członków rodziny oraz środowiska lokalnego. Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończącej pewien etap edukacji niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżanie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania ich uzdolnień w drodze dalszej nauki czy zajęć dodatkowych. Odczuwanie przez dzieci własnej sytuacji jako gorszej często prowadzi do stopniowej izolacji środowiskowej, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy. Zdarza się także, że jednocześnie z odrzuceniem przez rówieśników, z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Odbija się to bardzo silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu oraz wartościowaniu zjawisk i osób. Skutkiem bezrobocia w rodzinie jest także osłabienie autorytetu rodziców.

3.3. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO.

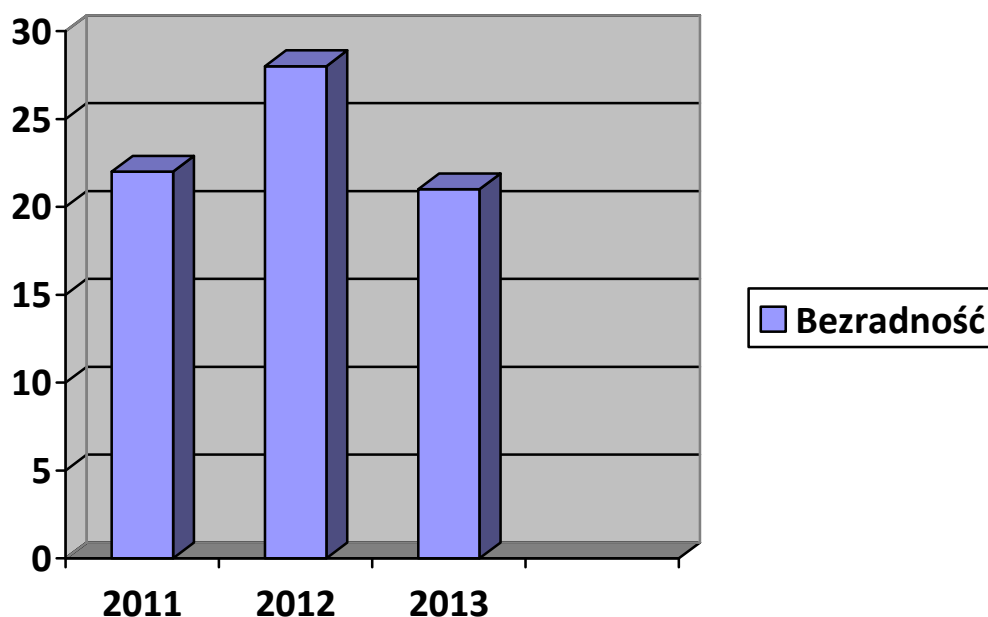
Znaczącą część klientów GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się w życiu w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm i wartości.

Zagrożenia współczesnej rodziny oraz coraz częściej spotykany sposób interwencji w kłopoty i trudności rodziny pociągają za sobą znaczny i stały wzrost liczby dzieci wychowywanych poza własną rodziną.

Okolicznościami które skłaniają do podjęcia takich działań opiekuńczo – ratowniczych wobec dzieci są :

- obiektywne do których należą: śmierć rodziców, lub przewlekłe choroby uniemożliwiające rodzicom sprawowanie opieki
- wynikające z problemów niewydolności wychowawczych rodziny o niskim poziomie społeczno, moralnym, patologicznych ubogich, jak: porzucenie, wyjazd rodziców za granicę, pozbawienie, ograniczenie władzy rodzicielskiej, patologia (alkoholizm, przemoc w rodzinie i in.), trudne warunki materialne , przebywanie rodziców w zakładzie karnym i in.

Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w poszczególnych latach kształtowała się następująco:

Rys.5. Pomoc dla rodzin z powodu bezradności w latach 2011 – 2013 r.

W 2011 roku wyniosła 22 rodzin , w 2012 roku – 28, a w 2013 roku – 21. Zjawisko to się powiększa.

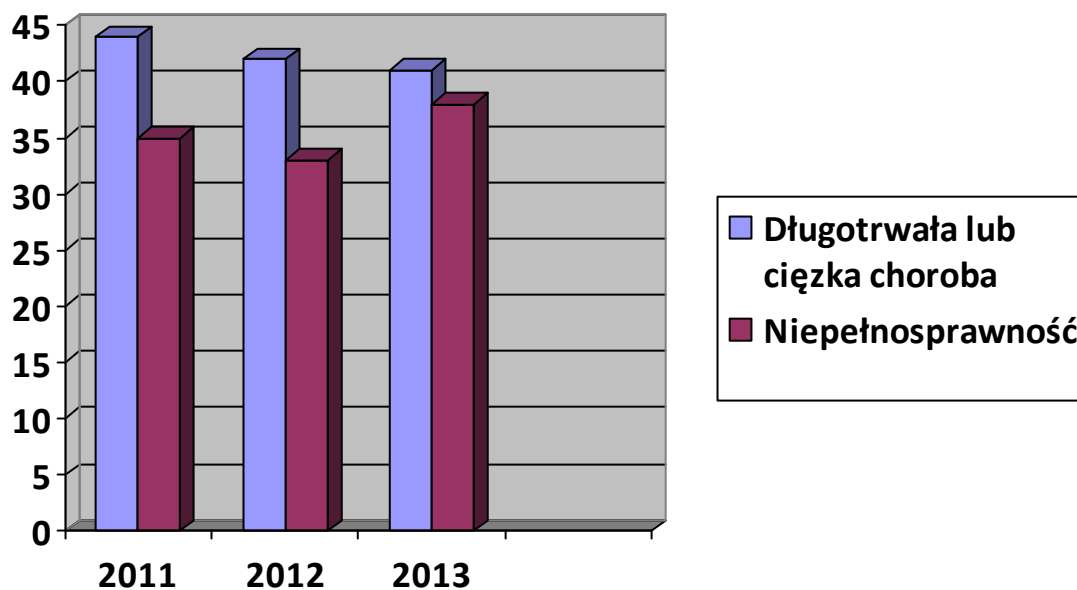

3.4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Osoby niepełnosprawne w naszym kraju stanowią liczną społeczność. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Z pomocy GOPS z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby w ostatnich trzech latach skorzystało: w 2011 roku – 79, w 2012 roku – 75, w 2013 roku - 79.

Rys.6. Pomoc dla osób niepełnosprawnych i długotrwanie chorych w latach 2011 – 2013 r.

Pomoc przyznana tylko z przyczyny niepełnosprawności kształtowała się następująco:

- 2011 rok – 35 rodzin
- 2012 rok – 33 rodzin
- 2013 rok – 38 rodzin.

Natomiast z długotrwałej lub ciężkiej choroby kształtowało się następująco:

- 2011 rok – 44 rodzin
- 2012 rok – 42 rodzin
- 2013 rok – 41 rodzin

3.5. ALKOHOLIZM I NARKOMANIA.

Nadużywanie alkoholu stanowi dziś jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to nie omija społeczeństwa gminy Przysów. Problem jest trudny i złożony. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców gminy i nie respektuje płci, wieku ani stanu intelektualnego. Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się w swojej pracy od wielu lat.

Przy Urzędzie Gminy Przyrów pracuje Gminna Komisja d.s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana na podstawie art. 4 ust. 1,2 ustawy z dn. 26 październik 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. z 2007 r. Dz. U. Nr. 70 poz. 473 z późn. zm.), do której zadań należy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomani w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

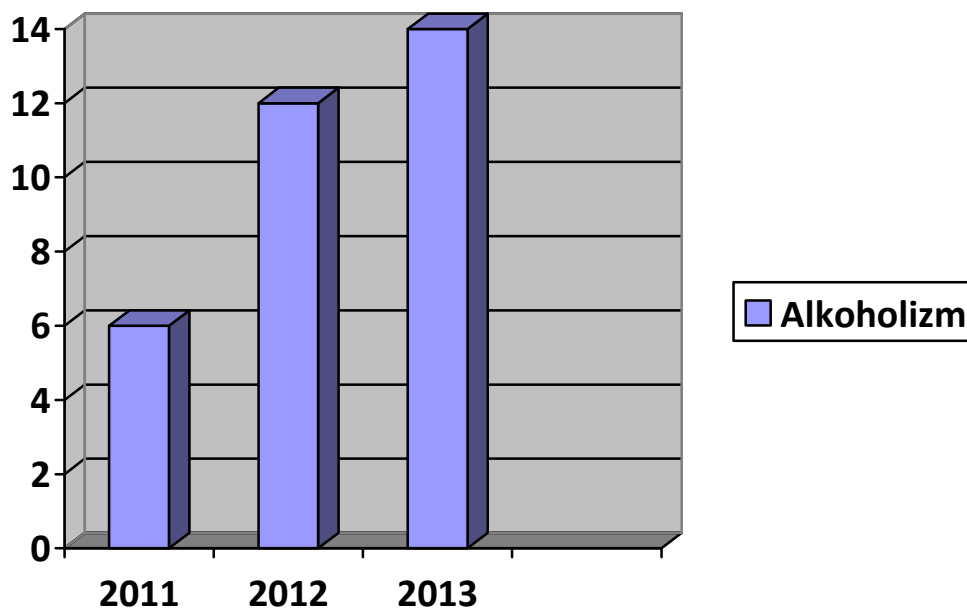
Alkoholizm w rodzinie to konieczność pomocy społecznej wszystkim członkom tej rodziny. Alkohol w rodzinach jest przyczyną wpędzania ich w ubóstwo, występuje tam przemoc, tracą się wartości wychowawcze. Często rodzina się rozpada i traci swoje więzi. Alkoholizm jest chorobą społeczną, często ukrywaną, dlatego trudno określić na terenie gminy jego rzeczywiste rozmiary.

Liczba rodzin, które korzystały z pomocy GOPS z powodu alkoholizmu:

2011 rok – 6 rodzin

2012 rok – 12 rodzin

2013 rok – 14 rodzin

Rys.8. Liczba rodzin którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2011 – 2013 r.

Alkoholizm jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Każdy człowiek doświadczający picia ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej bez naruszenia jego godności osobistej. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powstawania wielu innych problemów: zdrowotnych, materialnych, zawodowych i wychowawczych. Powoduje zaburzenie relacji między członkami rodziny. Bywa przyczyną agresji, stosowania przemocy wobec członków rodziny, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci, kryzysu a nawet rozpadu rodziny.

W rodzinach długotrwale nadużywających alkoholu wzorzec picia powielają dzieci. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt obniżania się wieku sięgających po alkohol.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrona przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy.

Narkomania to potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Narkomania charakteryzuje się tzw. głodem narkotycznym, przymusem zażywania środków odurzających, chęcią zdobycia narkotyku za wszelką cenę i wszystkimi sposobami.

Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii i ich ograniczenie jest profilaktyka, która ma na celu informowanie o ich szkodliwych następstwach. Właściwie dobrane programy profilaktyczne mogą się przyczynić do odrzucenia niewłaściwych zachowań.

Nie powinny się koncentrować na straszaniu i proponowaniu abstynencji, ale na informowaniu o mechanizmach uzależnienia, na rozwijaniu umiejętności odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz na sprzyjaniu rozwojowi osobowości.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I GRUPA ROBOCZA

ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I GRUPY ROBOCZEJ:

- integracja i koordynacja działań wszystkich podmiotów wchodzących w skład zespołu w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez działania grup roboczych
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
- ocena i weryfikacja prowadzonych działań w tym działań grup roboczych
- omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia zespołu
- prowadzenie dokumentacji pracy zespołu protokoły, sprawozdania, wnioski

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba interwencji domowych podczas których wszczęto procedury Niebieskiej Karty	17	29	21
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej objętych procedurą Niebieskiej Karty	17	21	20
Liczba postępowań wszczętych i zakończonych dot. przemocy domowej w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty	9	15	13

Tabela Nr Zakres przemocy na terenie gminy Przyrów

Statystyki pokazują, że zjawisko przemocy jest problemem występującym na terenie naszej gminy co potwierdza powyższa tabela.

Jak widać z zaprezentowanych danych liczba interwencji domowych w tym przemocy domowej jest spora. Główną przyczyną tego zjawiska jest alkohol. Realizując procedurę Niebieskiej Karty podejmowana jest współpraca z Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, Prokuraturą.

W ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty kierowane są wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wydanie skierowania na leczenie odwykowe sprawcy przemocy domowej.

3.6. POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA.

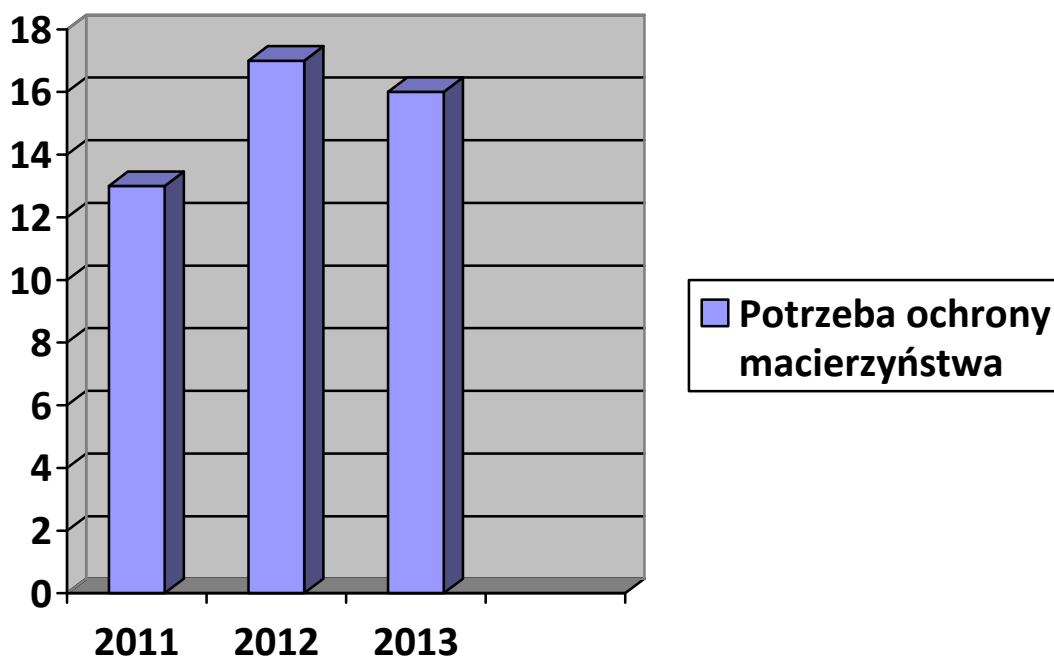
Kobieta w ciąży, czy też matka wychowująca niemowlaka w strukturze społeczno – prawnej posiada szczególną ochronę. Wśród klientów GOPS znajdują się kobiety korzystające z zasiłków z tytułu ciąży i wychowywania dziecka będące w trudnej sytuacji materialnej.

Liczba rodzin korzystająca z tej pomocy przedstawia się następująco w latach:

2011 rok – 13

2012 rok – 17

2013 rok - 16

Rys.9. Liczba rodzin korzystająca z pomocy na ochronę macierzyństwa w latach 2011 – 2013 r.

3.7 BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno – ekonomiczne skutki jest kwestią społeczną o znaczeniu i

zasięgu globalnym mającym specyficzne, regionalne i lokalne uwarunkowania. Bezdomność warunkują liczne przyczyny do których należy zaliczyć przede wszystkim:

- rozpad rodziny – a więc zerwanie więzi formalnych, psychologicznych i społecznych oraz brak możliwości spełnienia przez rodzinę jej podstawowych funkcji,
- pogłębiające się ubóstwo pewnych warstw społecznych,
- opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości do mieszkania,
- brak stałych dochodów i stałego źródła utrzymania,
- przemoc w rodzinie,
- konflikty spowodowane brakiem tolerancji społecznej,
- uzależnienia,
- brak schronienia spowodowany opuszczeniem Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej, Szpitala Psychiatrycznego i uchodźstwa.

Działania o charakterze profilaktycznym w gminie winny być skierowane m.in. do następujących osób i grup społecznych :

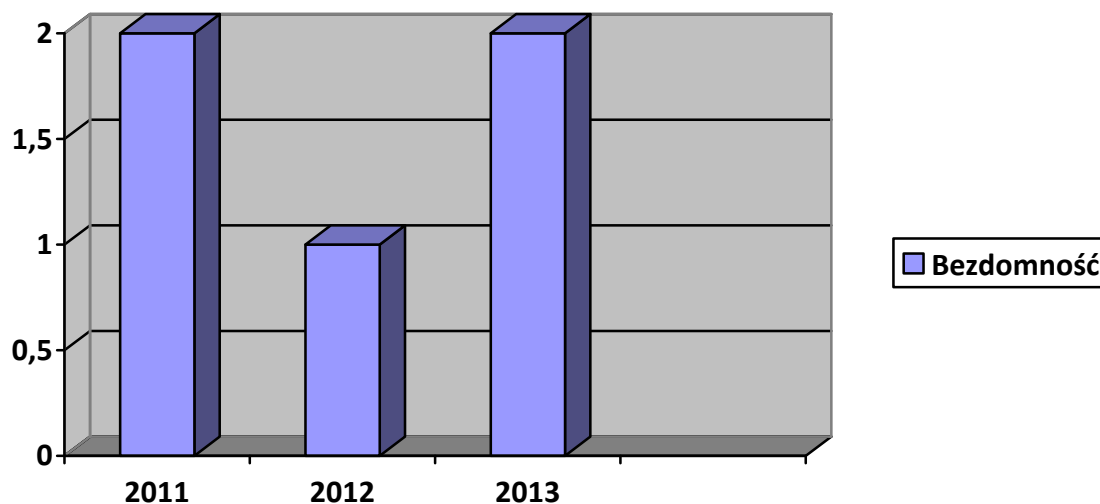
- wychowanków opuszczających placówki
- byłych więźniów i osób opuszczających zakłady karne
- środowisk patologicznych
- i innych grup szczególnie zagrożonych bezdomnością

Zapewnienie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 3 ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r.

GOPS w Przyrowie bezdomnych z terenu gminy umieszcza w Stowarzyszeniu Centrum Pomocy PANACEUM w Radomsku oraz w Przytulisku dla Bezdomnych w Marianie Rędzińskiej.

W 2013 r. z formy pomocy w postaci miejsca w schronisku skorzystały 2 osoby.

Rys.10. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu bezdomności w latach 2011 – 2013 r.

3.8. TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO.

Opuszczający zakład karny oczekują niejednokrotnie pomocy od społeczeństwa aby wrócić do normalnego życia.

Potrzeby mogą być różnorodne. Najważniejsze z nich to:

- potrzeba mieszkania
- potrzeba pracy
- potrzeba wsparcia materialnego po opuszczeniu zakładu karnego.

W okresie ostatnich 3 lat do GOPS w Przyrowie zgłosiło się 8 osób opuszczających zakłady karne z prośbą o pomoc.

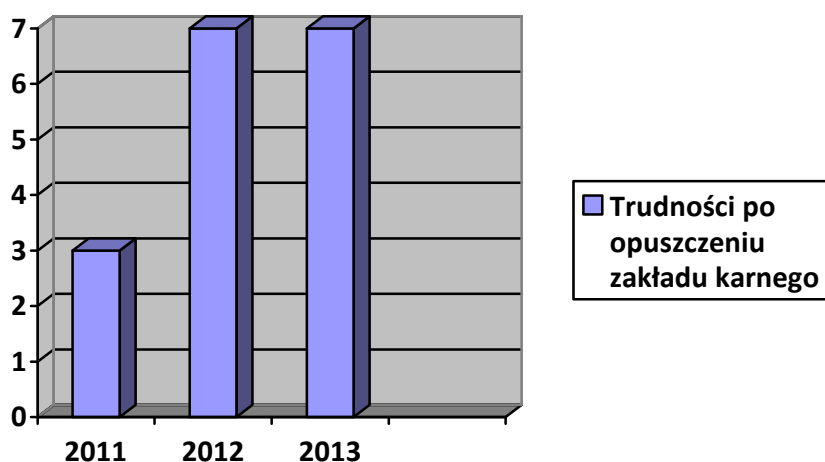
Pomoc przyznana tym osobom kształtowała się następująco:

w 2011 r. – 3 osoby

w 2012 r. – 7 osób

w 2013 r. – 7 osób.

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Rys.11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2011-2013r

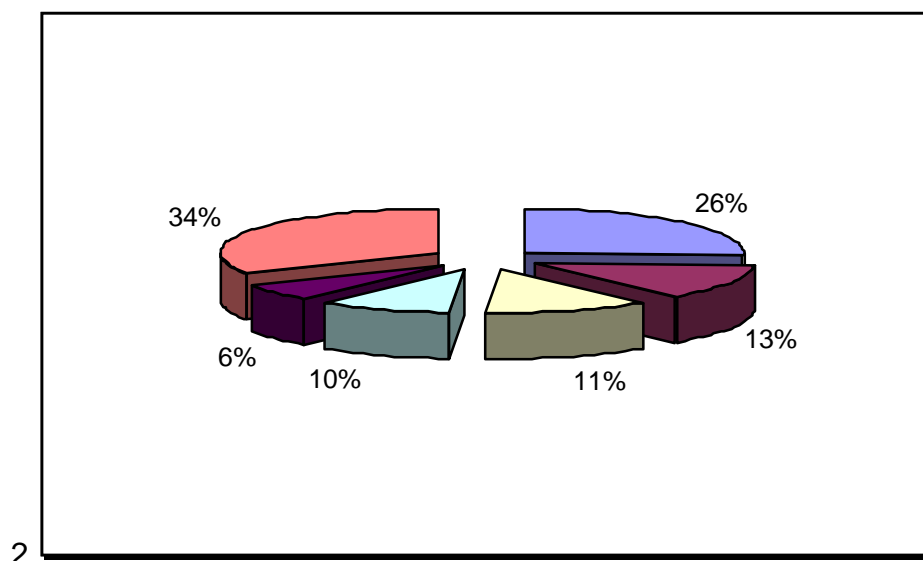
ROZDZIAŁ III

5. MAPA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY PRZYRÓW

Przedstawiona w rozdziale II niniejszej strategii diagnoza problemów społecznych w gminie pozwala na sformułowanie podsumowania, ustalenie wniosków z diagnozy oraz sporządzenie mapy problemów społecznych do rozwiązania.

Jeżeli przyjmiemy za kryterium przyczyny powstawania problemów społecznych w naszej gminie, to w/g wielkości ich występowania w 2013 roku, do największych należą:

1. Bezrobocie – 34 %,
2. Długotrwała choroba - 13%
3. Niepełnosprawność – 11 %
4. Ubóstwo – 10%,
5. Bezradność – 6 %,
6. Pozostałe – 26 %.

Rys.13. Charakterystyka poszczególnych problemów społecznych gminy Przystów w 2013 r.

Jeżeli spojrzymy na problemy społeczne od strony podmiotowej to należy postawić wnioski:

- 1) bezrobocie i narkomania – dotyka najbardziej ludzi młodych,
- 2) alkoholizm – jest problemem który dotyczy różnych grup wiekowych a bardzo niepokojącym zjawiskiem jest wczesne sięganie po alkohol oraz to że w kręgach ludzi uzależnionych od alkoholu coraz częściej są kobiety, kobiety matki,
- 3) niepełnosprawność oraz długotrwałe choroby – częściej występują z naturalnych przyczyn u ludzi starszych lub starych.

Rozmiary problemów społecznych w odniesieniu do podmiotów określonych grup społecznych, czy środowisk pozwalają nakreślić podstawowe kierunki działań zmierzające do ich likwidacji lub zminimalizowania.

Kierunki działań w zakresie pomocy społecznej są następujące:

- 1) ograniczanie skutków bezrobocia poprzez :
  - organizację robót publicznych i interwencyjnych,
  - stwarzanie dogodnych warunków do powstawania na terenie gminy nowych miejsc pracy.

- 2) ograniczanie skutków ubóstwa, kształtowanie wśród dorosłych umiejętności racjonalnego gospodarowania skromnymi środkami finansowymi i poszukiwania pracy – poprzez merytoryczną pracę w środowisku pracowników socjalnych i służb specjalistycznych,
- 3) szeroko zakrojona praca wśród młodego pokolenia zmierzająca do eliminowania popularności niekorzystnych zjawisk (alkoholizm i narkomania) oraz wpajanie nowatorskich form rozwoju intelektualnego i poszukiwania dla siebie pracy – poprzez realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zwalczania narkomanii, zagospodarowania wolnego czasu czy rozwoju, aktywnych form likwidacji bezrobocia,
- 4) usprawnienie życia dla osób niepełnosprawnych – poprzez likwidację w środowisku barier architektonicznych oraz pomoc w wypełnianiu codziennych podstawowych funkcji człowieka w tym możliwości pracy dla tej grupy społecznej.

Opracowana w dalszej części strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie w sposób szczegółowy służyć będzie realizacji określonych wyżej kierunków działań.

CZĘŚĆ II

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jako najbardziej rozpowszechniony sposób analizy strategicznej, obejmuje najważniejsze zjawiska społeczne w gminie i jej otoczeniu. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).

Rozpoznanie i ocena zagrożeń oraz szans wynikających z otoczenia, jak również z potencjału wewnętrznego, stanowi zbiór informacji, na podstawie których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w gminie Przyrów można wskazać najważniejsze dla lokalnej społeczności problemy.

W analizie odnoszono się wyłącznie do kwestii społecznych w Przyrowie.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna na poziomie podstawowym i gimnazjalnym • dobrze wykształcona kadra pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • niemalejąca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej • niekorzystna struktura wiekowa mieszkańców • brak zorganizowanego wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych • obniżający się wiek inicjacji alkoholowej • wysoki poziom bezrobocia w tym długotrwałego bezrobocia

	<ul style="list-style-type: none"> • niskie kwalifikacje oraz brak wykształcenia osób bezrobotnych • brak dużych zakładów pracy • brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy • bezradność opiekuńczo - wychowawcza w wielu rodzinach oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego • brak mieszkań chronionych
--	--

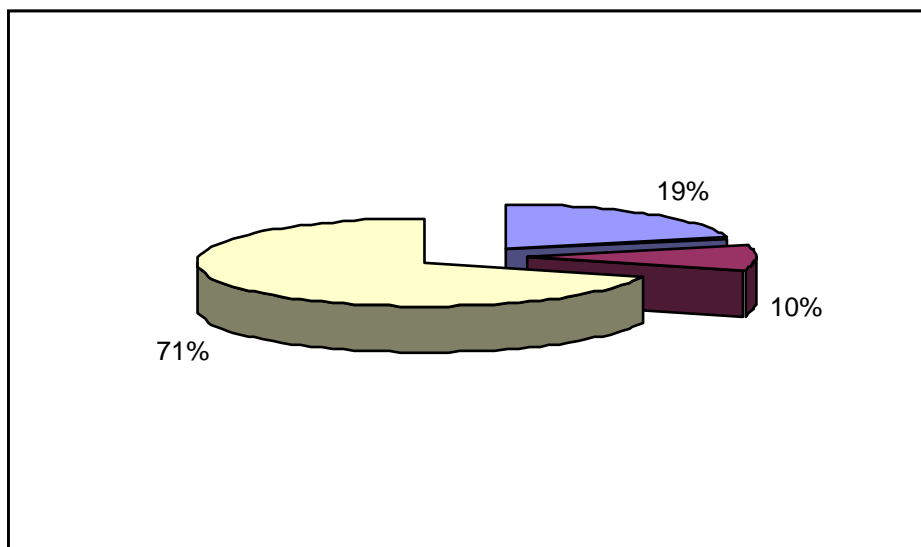
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów społecznych • dostępność środków unijnych na działania podejmowane przez jednostki samorządowe, przedsiębiorstwa prywatne oraz organizacje pozarządowe • rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające dostosowanie do potrzeb społecznych rynku usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych • odległość od dużych aglomeracji • niewystarczające środki przekazywane na integrację i reintegrację zawodową – roboty publiczne, prace społeczno – użyteczne

6. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2014 – 2020.

ROZDZIAŁ I

7. POMOC NA RZECZ RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM BEZROBOCIA I UBÓSTWA.

W roku 2013 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej spośród wszystkich świadczeniobiorców (tj. 149 rodzin) – 85 rodzin otrzymało pomoc z powodu bezrobocia i 36 rodzin z powodu ubóstwa.

Rys.14. Pomoc społeczna udzielona z powodu bezrobocia i ubóstwa od ogólnie udzielonej pomocy w 2013 roku.

Obie przyczyny bezrobocia i ubóstwo łączą się ze sobą nierozdzielnie. Granica rozdzielenia ich czasami jest bardzo trudna, zaciera się. W diagnozie sytuacji dało

się zauważyć wzajemne przełożenie się tych zjawisk mniejsze na większe i większe na mniejsze.

Sytuacja taka spowodowana jest zmianą definicji bezrobotnego, gdzie warunkiem jest rejestracja w PUP. Wiele osób mimo iż są bezrobotnymi w sensie faktu - nie pracują – nie dokonują rejestracji, ponieważ nie przysługuje im zasiłek dla bezrobotnych.

Bezrobocie to zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Brak pracy powoduje brak środków do życia a co za tym idzie rodzina popada w stan ubóstwa. Bardziej dotkliwy im dłużej członkowie rodziny nie mogą znaleźć zatrudnienia.

Likwidując lub zmniejszając skutki bezrobocia bezpośrednio wpływamy na złagodzenie zjawiska ubóstwa.

Cel strategiczny

Celem działań zmierzających do likwidacji lub zmniejszenia skutków bezrobocia i ubóstwa jest:

- wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy
- przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych
- przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej
- pobudzanie aktywności bezrobotnych w działaniach służących ich usamodzielnieniu

Adresatem programu jest grupa osób bezrobotnych z terenu gminy, które są podopiecznymi pomocy społecznej i wykazują aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez realizację zadań.

Adresaci działań	Podstawowe założenia strategii – kierunki działań	Realizatorzy
1	2	3
<p>Grupa osób bezrobotnych z terenu gminy.</p>	<p>1. Stała współpraca z PUP w Częstochowie w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację prac interwencyjnych i robót publicznych, prac społeczno – użytecznych - promowanie klubów pracy i szkoleń zawodowych - organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych, - organizacja w ramach programu „pierwsza praca” staży absolwenckich, - mobilizowanie podopiecznych do szukania zatrudnienia i usamodzielniania się - zawieranie kontraktów, - przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej. <p>2. Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania stałej pracy.</p> <p>3. Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia</p> <p>4. Objęcie pomocą w szerokim zakresie w tym pomocą w naturze w postaci gorących posiłków</p>	<p>Urząd Gminy</p> <p>Urząd Gminy</p> <p>PUP</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS</p>

	dzieci z rodzin osób pozostających bez zatrudnienia	
Grupa osób żyjących w ubóstwie.	<p>Pomoc materialna i rzeczowa zaspokajająca podstawowe funkcje życiowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. wypłata zasiłków, 6. pomoc w naturze (zakup węgla, posiłek dla potrzebujących), 7. organizowanie z okazji Świąt Bożego Narodzenia paczek żywnościowych dla najbardziej potrzebujących rodzin, <p>Włączenie się pracowników socjalnych w akcje charytatywne organizowane na terenie gminy lub własne ich inicjowanie i prowadzenie.</p>	<p>GOPS</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS</p>

Pomoc dla osób bezrobotnych i znajdujących się w ubóstwie nie może ograniczać się jedynie do świadczeń finansowych. Konieczne jest prowadzenie intensywnej pracy socjalnej, której celem będzie kształtowanie u bezrobotnych odpowiedzialności za swój los i umiejętności przystosowania się do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości.

Problem bezrobocia jest jednym z głównych przyczyn postępującego procesu ubożenia osób i ich rodzin. Zjawisko to skutkuje obniżeniem standardu życia, a także w przypadku otrzymania świadczeń kompensujących płacę wywołuje pojawienie się poczucia krzywdy, frustracji, sprzyja izolacji społecznej, staje się czynnikiem utraty

kwalifikacji zawodowych jak również wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych. Praca socjalna w tym przypadku nakierowana jest na mobilizację klientów do poszukiwania zatrudnienia zarówno we własnym zakresie jak również przy współpracy PUP w Cz-wie. Najważniejszą rolę w pracy z osobami bezrobotnymi powinno odgrywać poradnictwo zawodowe. Wskazana jest ścisła współpraca z placówkami świadczącymi wyspecjalizowane usługi w zakresie planowania kariery zawodowej, indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego z wykorzystaniem metod psychologicznych, zasobów informacji zawodowej oraz technik komputerowych.

Do form pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej bezrobotnym należą:

- 1 Diagnozowanie sytuacji bezrobotnego i przyznanie, wypłacanie świadczeń pieniężnych, pomoc w formie rzeczowej
- 2 Pomoc psychosocjalna – praca socjalna na rzecz bezrobotnego i jego rodziny. Należy tutaj podkreślić, że praca z osobą bezrobotną nie jest nakierowana tylko na osobę pozostającą bez pracy, gdyż problem bezrobocia wpływa na funkcjonowanie całej rodziny.
- 3 Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Cz-wie – kierowanie bezrobotnych na kursy aktywnego poszukiwania pracy, aktywizacja bezrobotnych.
- 4 Praca socjalna z osobami bezrobotnymi mającymi na celu eliminację złego poczucia własnej wartości, negatywnego obrazu samego siebie i braku sensu życia.

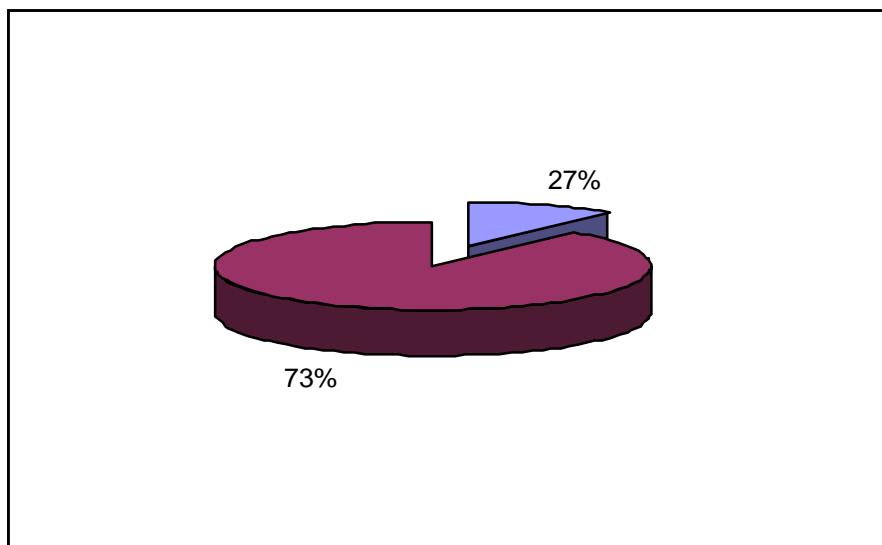
ROZDZIAŁ II

8. POMOC NA RZECZ RODZIN Z PROBLEMAMI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYMI.

Trudności opiekuńczo – wychowawcze rodzin są podstawą do udzielania pomocy społecznej przede wszystkim ze względu na prawidłową ochronę i rozwój żyjących w niej dzieci.

To niekorzystne społecznie zjawisko skrótowo określane jest jako bezradność.

W 2013 roku z powodu bezradności pomoc otrzymało 21 rodziny tj. 27% ogółu udzielonej pomocy.

Rys.15. Wielkość udzielonej pomocy z powodu bezradności do ogółu udzielonej pomocy w 2013 r.

Najczęściej niezaradność rodziny w wypełnianiu swoich funkcji, w tym najistotniejszego wychowania i opieki własnych dzieci, jest spowodowana takimi zjawiskami jak:

- przemoc w rodzinie
- zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych (bezrobocie, odejście lub zgon współmałżonka)
- problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego
- problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów norm i wartości.

Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny przede wszystkim niekorzystnie wpływają na sytuację dzieci i na ich więź z rodziną. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z takich rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Problemy opiekuńczo – wychowawcze, przemoc w rodzinie , konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo- wychowawczych lub resocjalizacyjnych a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych.

Cel strategiczny

- Celem strategicznym podejmowanych działań pomocy społecznej w rodzinach, które mają problemy z powodu bezradności jest kompleksowe otoczenie opieką wszystkich jej członków i przywrócenie jej lub ukształtowanie pozytywnych zasad funkcjonowania tej podstawowej komórki społecznej.**

Adresaci pomocy	Podstawowe kierunki strategii – kierunki działań	Realizatorzy
1	2	3

Rodziny w których występuje przynajmniej jedno zjawisko powodujące jej „bezradność”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca na: <ul style="list-style-type: none"> - diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczych, zaniedbań względem dzieci - diagnozie – ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym - opracowywanie przez pracowników socjalnych i konsultantów (psychologiem, pedagogiem, prawnikiem)wraz z rodziną planu pracy w celu rozwiązania sytuacji kryzysowej 2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana przez GOPS: <ul style="list-style-type: none"> - systemu pomocy społecznej, systemu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, systemu dodatków mieszkaniowych 3. Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci i młodzieży. 4. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy w szczególności z sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży. 5. Wspieranie działań mających na celu utworzenie na terenie gminy świetlic środowiskowych. 6. Pośrednictwo w kontaktach z instytucjami wspierającymi rodziny w których występuje sytuacja kryzysowa i problem przemocy. 7. Opracowanie i realizacja programów odnoszących się do przeciwdziałania przemocy o zasięgu lokalnym. 8. Działalność edukacyjna w zakresie pogłębiania wiedzy merytorycznej i umiejętności interpersonalnych w celu zapewnienia klientom profesjonalnej pomocy zgodnie z aktualnie obowiązującymi standardami – edukacja pracowników socjalnych i członków GKRPA. 9. Zapewnienie ofiarom przemocy domowej schronienia i partycypowanie w kosztach pobytu 	<p style="text-align: center;">GOPS</p> <p style="text-align: center;">GOPS, konsultanci</p> <p style="text-align: center;">GOPS, konsultanci</p> <p style="text-align: center;">GOPS</p> <p style="text-align: center;">GOPS</p> <p style="text-align: center;">GOPS</p> <p style="text-align: center;">GOPS, Urząd Gminy</p>
Rodziny zastępcze w których umieszczono dzieci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie w zakresie rodzin zastępczych na terenie gminy (prowadzenie rodzin zastępczych jest zadaniem powiatu). 	<p style="text-align: center;">GOPS, PCPR</p> <p style="text-align: center;">GOPS, PCPR</p>

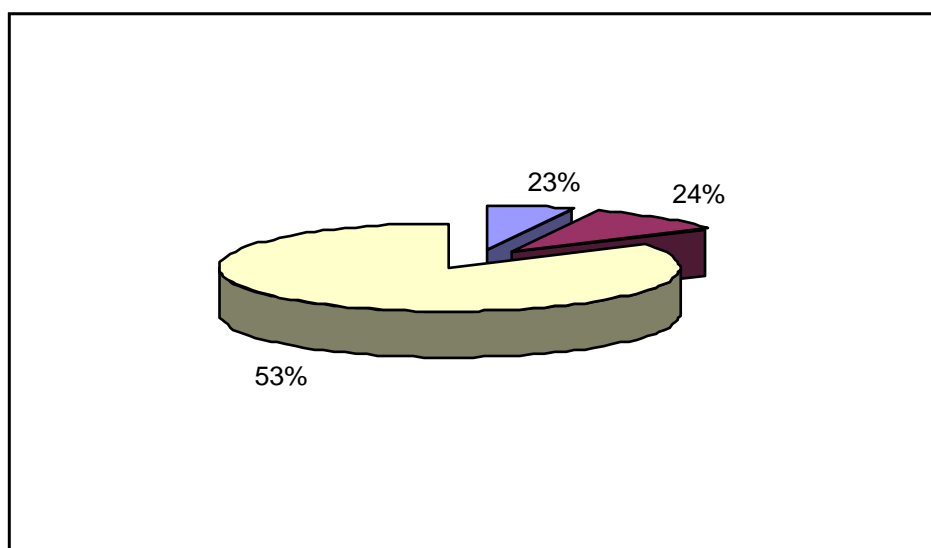
	- Opiniowanie i kontaktowanie z PCPR osób zgłaszających gotowość prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej.	GOPS
	- Wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób prowadzących rodzinną opiekę zastępczą.	GOPS
	- Udzielanie pomocy materialnej osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze na zagospodarowanie.	

ROZDZIAŁ III

9. POMOC NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I Z DŁUGOTRWAŁĄ CHOROBA.

Osoby niepełnosprawne stanowią część społeczeństwa, które aby funkcjonować na miarę swoich możliwości, rozwijać swoje zainteresowania, usprawniać się i integrować z lokalną społecznością musi mieć silne wsparcie w instytucjach pomocowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wszystkich rodzin objętych pomocą z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby w 2013 r. były 79 rodziny, w tym 53 % stanowiły rodziny z długotrwałą lub ciężką chorobą, zaś 24 % rodziny z niepełnosprawnością.

Rys.16. Struktura osób korzystających z pomocy finansowej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby w odniesieniu do ogółem udzielonej pomocy w 2013 roku.

Cel strategiczny

Działania pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzają do wyrównania życiowych szans tej grupy społecznej.

Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez realizację następujących zadań:

Adresaci pomocy	Podstawowe kierunki strategii- zadania do realizacji	Realizator
1	2	3
Osoby niepełnosprawne	1. Działania z zakresu pracy socjalnej: <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych i utworzenie bazy danych, - efektywne poradnictwo wspierające osoby niepełnosprawne psychologicznie, - motywowanie osób niepełnosprawnych do aktywnej pracy rehabilitacyjnej, - tworzenie wspólnie z rodziną w której żyje osoba niepełnosprawna planu pomocy, - współpraca z PCPR i PFRON w celu uzyskania środków finansowych na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych, zniesienia barier architektonicznych. 	GOPS GOPS GOPS GOPS GOPS PCPR

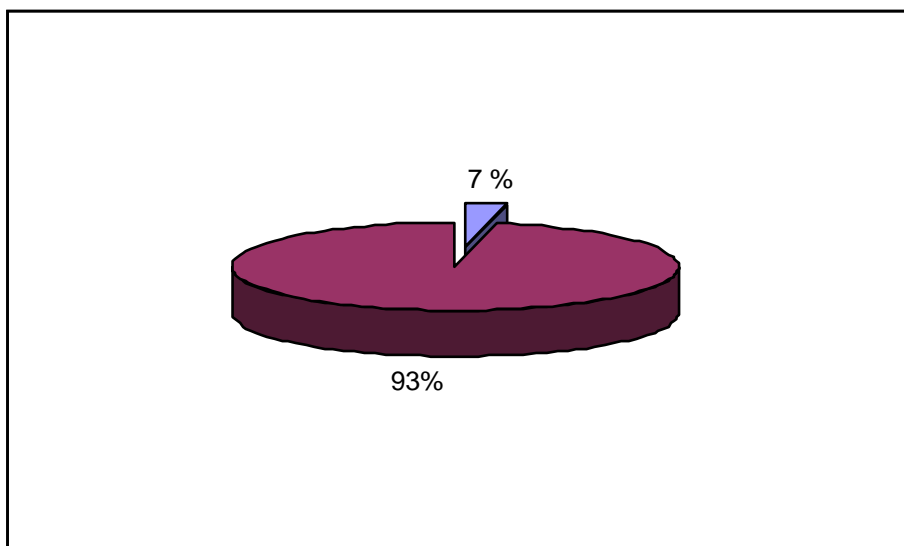
	<p>2. Działania w zakresie świadczenia usługowych form pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyznawanie i zabezpieczanie realizacji usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania, - przyznawanie i zabezpieczanie świadczenia usług opiekuńczych, specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - umieszczanie w całodobowych domach pomocy społecznej. 	<p>GOPS Służba zdrowia</p> <p>GOPS</p>
	<p>3. Budowa sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca ze szkołami, Ośrodkiem Zdrowia w zakresie otoczenia kompleksową opieką osób niepełnosprawnych 	<p>Urząd Gminy</p> <p>GOPS</p>

ROZDZIAŁ IV

10. POMOC NA RZECZ OSÓB DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM ALKOHOLOWYM.

Według najnowszej teorii zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną i postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Z powodu choroby alkoholowej w 2013 roku korzystało z pomocy 14 rodzin, co stanowi niecałe 7 % udzielanej ogółem pomocy.

Rys.17. Rodziny z problemem alkoholowym które korzystały z pomocy społecznej w 2013 roku.

Chorobę alkoholową charakteryzują następujące zjawiska:

- codzienne wypijanie alkoholu w celu utrzymania zadowalającego funkcjonowania,
- regularne, ale ograniczone np. do weekendów, picie dużych ilości alkoholu,
- ciągi picia występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości,
- objawy abstynencyjne,
- zmiany tolerancji na alkohol,
- utrata kontroli nad piciem,
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

O uzależnieniu od alkoholu możemy mówić wówczas, gdy co najmniej trzy spośród wymienionych objawów występowały co najmniej przez 1 miesiąc w ciągu ostatniego roku.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Alkoholik jest osobą niedojrzałą emocjonalnie, skłoną do wahań i wybuchowych reakcji radości lub rozpacz, które mogą

prowadzić do gwałtownych nieprzemyślanych zachowań. Cechuje go także mała odporność na frustracje, kryje w sobie lęk przed wyjściem na jaw jego uzależnienia.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki ale także w życiu społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawić się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych, problemach w pracy, łamaniu porządku publicznego.

Nadużywanie alkoholu w Polsce jest jedną z głównych przyczyn rozwodów.

Z obserwacji poczynionych przez pracowników socjalnych najwięcej pozwów rozwodowych wnoszone jest z powodu alkoholizmu jednego z członków rodziny- najczęściej osobą uzależnioną od alkoholu jest mężczyzna. Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny.

Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. Uczą się destruktywnych dla siebie i otoczenia zachowań. W wyniku trudnych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowości manifestująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych.

Jak wynikało z diagnozy problemów alkoholowych w części I niniejszej strategii wśród świadczeniobiorców GOPS 17 rodzin korzystało z pomocy z powodu nadużywania alkoholu.

Nie jest to pełna liczba osób i rodzin z tym problemem, bowiem wielu podopiecznych u których pracownik socjalny zauważa lub podejrzewa problem alkoholowy, nie uświadamia sobie uzależnienia, a wielu problem ten ukrywa.

Alkoholizm jest problemem całej rodziny, prowadzi do przemocy, stanowi zagrożenie dla funkcjonowania wszystkich członków rodziny. Człowiek uzależniony szkodzi nie tylko sobie, swoim bliskim ale również osobom niezwiązanym z nim więzami rodzinnymi.

Skuteczna pomoc osobom i rodzinom z problemami alkoholowymi polega na umożliwieniu ludziom dotkniętym tą chorobą podjęcia leczenia. Poważnym problemem w podejmowaniu działań w tym kierunku jest bierna postawa ludzi uzależnionych od alkoholu. Podopieczni ci mają w większości postawy

roszczeniowe, uważają, że jeżeli nie pracują, to właśnie pomoc społeczna ma obowiązek ich utrzymać. Są przekonani, że ich uzależnienie spowodowane jest czynnikami zewnętrznymi, nie chcą pogodzić się z myślą, że to właśnie oni decydują o swojej sytuacji życiowej. Wielu podopiecznych GOPS-u, u których pracownik socjalny podejrzewa problem alkoholowy, zaprzecza, że alkohol ma jakikolwiek wpływ na jakość ich życia. W przypadku tych uzależnionych konieczne jest skonfrontowanie ich z uzależnieniem tj. przeprowadzenie interwencji i uświadomienie im ich choroby.

Cel strategiczny

W tym temacie poprzez realizację działań strategicznych w zakresie walki z tym społecznym problemem jest można osiągnąć :

- zminimalizowanie strat gospodarczych i społecznych z tytułu picia alkoholu.
- ochrona i wychowanie w trzeźwości młodych ludzi (dzieci i młodzieży).

Adresaci pomocy	Podstawowe kierunki strategii – kierunki działań	Realizatorzy
1	2	3
Osoby uzależnione od alkoholu	1) Wypracowywanie i doskonalenie form pomocy i leczenia dla osób uzależnionych 1) uruchomienie telefonu zaufania dla osób uzależnionych, pomocy psychologa, psychiatry, 2) utworzenie Klubu Abstynenckiego ,	GOPS GKRPA Urząd Gminy

<p>Rodziny w których żyją osoby problemem alkoholowym</p>	<p>1) Ochrona rodziny przed skutkami picia alkoholu przez osobę uzależnioną żyjącą w tej rodzinie</p> <p>1) pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla rodziny</p> <p>2) pomoc prawna dla rodziny osób uzależnionych</p> <p>3) prowadzenie świetlicy środowiskowej,</p> <p>4) dożywianie dzieci z rodzin z problemem alkoholowym</p> <p>5) organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych (kolonie)</p>	<p>GKRPA</p> <p>Urząd Gminy</p> <p>GKRPA</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS</p>
<p>Ochronę i wychowanie w trzeźwości młodego pokolenia</p>	<p>1) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży</p> <p>1) organizowanie i przeprowadzanie na terenie szkół programów profilaktycznych,</p> <p>2) organizowanie konkursów o tematyce antyalkoholowej,</p> <p>3) zakup literatury i czasopism o tematyce antyalkoholowej,</p> <p>4) wspieranie inicjatyw propagujących zdrowy styl życia – sport, rekreację, zagospodarowanie wolnego czasu – bez alkoholu.</p>	<p>GKRPA Szkoly</p> <p>GKRPA Szkoly</p> <p>GKRPA</p> <p>Szkoly, służba zdrowia, GKRPA</p>
<p>Spółeczeństwo gminy- ogólne</p>	<p>1. Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących swoją pracą i działalnością na rzecz ruchu trzeźwościowego:</p> <p>2. Kontrola realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:</p> <p>1) kontrola punktów sprzedaży alkoholu,</p> <p>2) likwidacja przejawów reklamy spożywania</p>	<p>GKRPA</p> <p>GKRPA</p> <p>GKRPA</p>

	alkoholu.	
--	-----------	--

Szczegółowa realizacja zadań pomocy społecznej w zakresie zwalczania problemu alkoholizmu w gminie jest rok rocznie uchwalana przez Radę Gminy w formie „ Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” z przyznaniem na ich realizację środków finansowych pochodzących z wpłat za wydawanie zezwoleń na handel artykułami alkoholowymi.

ROZDZIAŁ V

11. POMOC NA RZECZ OSÓB UZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW.

Gmina Przyrów zaliczana jest do miejscowości wiejskiej, gdzie z zasady problem narkomanii nie dociera lub dociera w stopniu niewielkim. Grupą społeczną, którą w/w problem dotyka jest przede wszystkim młodzież i dzieci. Zażywanie środków odurzających w tym środowisku często jest modne lub „dobrze postrzegane”.

Według diagnozy sytuacji problem narkotyków nie istnieje w szkołach.

Zażywanie narkotyków powoduje w organizmie młodego człowieka skutki nieodwracalne, prowadzące do jego śmierci. Głód narkotykowy potrafi być zjawiskiem, gdzie osoba jest zdolna się sama upokorzyć. Może być też zdolna wyrządzić zło (morderstwa, kradzież, rozbój i in.) z najtragicznieszymi skutkami społecznymi.

Cel strategiczny

Celem strategicznym działań pomocy społecznej jest skuteczna ochrona młodego pokolenia przed używaniem narkotyków.

Adresaci pomocy	Podstawowe kierunki strategii – kierunki działań	Realizatorzy
1	2	3
Rodziny mające dzieci.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca z rodzicami uwrażliwiająca na zagrożenia ich dzieci w środowisku. 2. Udział rodziców w życiu swoich dzieci poza domem (zawody sportowe, festyny i in.) – poprzez kontrolę ich działań - kontakty ze szkołą. 3. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci:<ol style="list-style-type: none"> 1) organizacja zajęć pozalekcyjnych, 2) organizacja imprez i konkursów szkolnych promujących zdrowy styl życia (bez narkotyków i alkoholu).	GOPS Szkoly Szkoly Rodzice Szkoly Szkoly Urząd Gminy GKRPA
Młodzież i dzieci z terenu gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - Cykliczne dokonywanie analizy problemu narkomanii wśród dzieci i młodzieży. - Ukazywanie problematyki narkomanii jako niezwykle niekorzystnego zjawiska mającego zgubne skutki.	Szkoly GOPS Szkoly

	- Współdziałanie szkół z różnymi instytucjami zajmującymi się problematyką narkomanii.	Szkoły
	- Przygotowanie nauczycieli i pedagogów do prowadzenia działań profilaktycznych.	Nauczyciele
	- Organizowanie akcji profilaktycznych.	Szkoły, GOPS
	- Prowadzenie działań rozpoznawczych i interwencyjnych w miejscach szczególnie zagrożających.	Komisariat Policji
	- Przeciwdziałanie medycznemu skutkom przyjmowania narkotyków.	Ośrodki Zdrowia
	- Rozpoznawanie przypadków używania narkotyków.	Ośrodki Zdrowia

Zadania przyjęte w zakresie pomocy na rzecz osób uzależnionych od narkotyków będą realizowane w/g oddzielnego programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy w latach 2014 - 2020, który będzie kontynuowany w latach następnych.

ROZDZIAŁ VI

12. POMOC NA RZECZ OSÓB BEZDOMNYCH.

Ustawa o pomocy społecznej jako bezdomna określa „osobę nie zamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie nie zameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych”.

Według oceny diagnozy w części I problem bezdomności jest marginalny – nie mniej jednak jeżeli w ciągu najbliższych lat sytuacja ekonomiczna naszego środowiska nie ulegnie znacznej poprawie można przypuszczać, że problem bezdomności może narastać zarówno:

- z tzw. „wyboru” – demoralizacja społeczeństwa na skutek nieradzenia sobie z problemami powoduje, że ludzie o specyficznych predyspozycjach osobowościowych, przekonaniach, nigdzie się nie osiedlają na stałe, reprezentują typ wiecznego tułacza, wędrowca – odrzucają wszelkie normy życia społecznego, często także rodzinę.
- Z tzw. „konieczności” – to ludzie, którzy doznali niejako losowego przymusu (np. odrzucenie przez rodzinę z różnych przyczyn i posiadają osobista przyczynę bezdomności).
- Tzw. „bezdomni przebywający na terenie gminy krótko” – dzień lub kilka godzin – narastanie problemu bezdomności w kraju może także powodować w kraju wzrost przypadków koczowania bezdomnych na dworcu PKP.

Analizując sytuację bezdomności można także mówić o bezdomności „jawnej” i „ukrytej” rozumiejąc przez pierwszą „sytuację braku mieszkania i dachu nad głową”, a przez drugą „sytuację warunków mieszkaniowych drastycznie odbiegających od społecznie akceptowanego standardu mieszkaniowego”.

Cel strategiczny

Zapobiegając i łagodząc zjawisko bezdomności, pomoc społeczna zamierza osiągnąć następujące cele:

- przeciwdziałanie bezdomności,
- pomoc osobom bezdomnym z terenu gminy,
- pomoc najuboższym.

Osiągnięcie tych celów będzie możliwe poprzez realizację następujących zadań:

Adresaci pomocy	Podstawowe założenia strategii-kierunki działań	Realizator
1	2	3
Osoby mające status czy też uznane za bezdomne.	<p>1.Praktyczna pomoc kierowana do osób bezdomnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zawarcie porozumienia i ustalenie zasad kierowania z terenu gminy do schronisk dla mężczyzn i kobiet w ilości miejsc zabezpieczających potrzeby szczególne w okresie chłodu i zimy, - pomoc wg możliwości w uzyskaniu pracy, <p>2.Pomoc skierowana na przeciwdziałanie bezdomności.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi bezdomnością - aktywizowanie do podjęcia pracy - udzielanie pomocy rzeczowej oraz finansowej na zakup odzieży, opału, gorącego posiłku, sprzętów domowego użytku i innych podstawowych potrzeb życiowych najuboższym, - uruchomienie systemu udzielania pomocy poprzez przekazywanie zbędnych rzeczy dla najuboższych. 	<p>GOPS</p> <p>PUP</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS</p> <p>Urząd Gminy</p>

ROZDZIAŁ VII

13. POMOC NA RZECZ OSÓB STARSZYCH.

Działania pomocy społecznej na rzecz ludzi starszych skierowane są na podtrzymanie ich sprawności ruchowej i intelektualnej umożliwiającej zaspokojenie

podstawowych potrzeb, a także ich aktywności społecznej oraz łagodzenie trudności związanych z wiekiem.

Pomoc opieki społecznej dla tej grupy ludzi nie jest rejestrowana w sposób wydzielony. Osoby starsze korzystają z pomocy z różnych przyczyn: ubóstwa, niepełnosprawności, choroby, bezdomności, bezradności, alkoholizmu i innych.

Mówiąc „osoby starsze” mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym.

W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności fizycznej mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku.

Sytuacja ludzi starszych w okresie szybkich zmian gospodarczych jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak : pogorszenie stanu zdrowia, opieka zdrowotna, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej.

Towarzyszy temu brak aktywności społecznej, osamotnienie, izolacja, nieporadność życiowa.

Występuje stopniowe obniżenie procesów poznawczych, sztywność schematów myślowych, mniejsza zdolność adaptacji do nowych sytuacji, osłabienie pamięci.

W sferze uczuć pojawia się osłabienie zainteresowania innymi osobami, niestabilność emocjonalna, zmienność nastrojów, płaczliwość, skłonność do depresji, egoizm, wzrost podejrzliwości i poczucie zagrożenia, postawa roszczeniowa, domaganie się pomocy.

Uwzględniając specyfikę tego środowiska istnieje konieczność stworzenia systemu, który będzie uwzględniał ich najważniejsze potrzeby.

Cel strategiczny

Celem strategii dla osób starszych jest:

- zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym,

- poprawa oferty świadczonych usług poprzez jej wzbogacanie i podnoszenie ich poziomu,
- pozostawienie ludzi starszych jak najdłużej w środowisku zamieszkania.

Osiągnięcie tych celów jest możliwe poprzez:

Adresaci pomocy	Podstawowe kierunki strategii – kierunki działań	Realizatorzy
1	2	3
Osoby starsze mieszkające na terenie gminy nie mogące sprostać trudnościom życiowym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie potrzeb ludzi starszych, <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie materialne dla osób samotnych w podeszłym wieku 2. Włączenie do pracy z osobami starszymi wolontariuszy: <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w kontaktach z otoczeniem, - pomoc w życiu codziennym. 3. Budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. <ul style="list-style-type: none"> - ułatwienie kontaktu z placówkami rehabilitacyjnymi. 	<p>GOPS</p> <p>GOPS + wolontariat</p> <p>Urząd Gminy</p>

ROZDZIAŁ VIII

14. POMOC NA RZECZ OCHRONY MACIERZYŃSTWA.

Jak wykazano w diagnozie dotyczącej sytuacji demograficznej społeczeństwa gminy – nie napawa ona nas optymizmem:

- więcej ludzi umiera niż się rodzi,
- społeczeństwo się starzeje, przybywa ludzi starych, ubywa ze środowiska ludzi młodych.

Wnioski te są adekwatne i pokrywają się w całej populacji społeczeństwa polskiego.

Według ogólnie obowiązujących przepisów prawa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca zasiłek jednorazowy z tytułu urodzenia się dziecka. Jest to powszechna i najpopularniejsza.

Z oceny wynika, iż w obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej kraju działania te są niewystarczające, aby zachęcić młodych ludzi do posiadania dzieci. Potrzebna jest w tym zakresie długofalowa pomoc, wykraczająca poza sferę działalności pomocy społecznej. Najważniejszym jest stworzenie lepszych warunków materialnych dla młodych ludzi poprzez rozwój gospodarczy regionu, tworząc miejsca pracy. Następnie stworzenie korzystnych warunków dla wychowywania dzieci.

Cel strategiczny

Celem działań na rzecz ochrony macierzyństwa jest stworzenie dla rodzin lepszych warunków materialnych, co przyczyniłoby się do wzrostu liczby urodzeń.

Osiągnięcie takich założeń będzie możliwe poprzez realizację zadań:

Adresaci	Podstawowe kierunki strategii – kierunki	Realizatorzy
-----------------	---	---------------------

pomocy	działań	
1	2	3
<p>Młode rodziny z terenu gminy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie na terenie gminy nowych miejsc pracy co przyczyni się do wzrostu poziomu finansowego rodzin. 2. Rozwój i utrzymanie bazy szkolno – wychowawczej na terenie gminy, a także innych obiektów o charakterze sportowo – rekreacyjnym zagospodarowującej wolny czas dzieci i młodzieży (przedszkola, hala sportowa, biblioteki). 3. Pomoc rodzinom o niskich dochodach w wychowywaniu dzieci. 	<p>Urząd Gminy</p> <p>Urząd Gminy</p> <p>GOPS</p>

ROZDZIAŁ IX

15. POMOC NA RZECZ OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE.

Według diagnozy tego zagadnienia na terenie gminy występuje on w sposób marginalny. W skali roku liczba osób opuszczających zakłady karne po odbyciu kary więzienia lub przedterminowo zwolnionych czy warunkowo zwolnionych - jest niewielka, dotyczy 3-7 osób.

Mimo że problem nie dotyczy dużej liczby społeczeństwa nie należy go bagatelizować w pracy służb pomocy społecznej. Powrót osób które miały konflikt z prawem jest bardzo ważny z punktu widzenia realizacji prawa i akceptacji przez środowisko tych ludzi po odbyciu kary. Często osoby te czują się zagubione. Boją się

reakcji na ich powrót zarówno własnej rodziny jak i najbliższego otoczenia. Mają poczucie bycia czymś „gorszym”. Często najbliższa rodzina zrywa z nim kontakty. Zostają zostawieni sami sobie, bez dachu nad głową. Po kilku latach pobytu w więzieniu nie potrafią odnaleźć się w nowej rzeczywistości np.: nie umieją znaleźć sobie pracy, tym bardziej że każdy pracodawca stroni od osób które mają przeszłość z wyrokiem.

Bywa i tak że pobyt w więzieniu nie przyniósł dla nich spodziewanych pozytywnych wyników, a wręcz przeciwnie – wzmógł w nich gniew i agresje wobec otoczenia. Zarówno w jednym jak i drugim przypadku osobom tym jest potrzebna pomoc.

Cel strategiczny

Celem pomocy społecznej w stosunku do osób, które opuszczają zakłady karne jest ich powrót do społeczeństwa jako pełnowartościowych obywateli.

Adresaci pomocy	Podstawowe kierunki strategii – kierunki działań	Realizatorzy
1	2	3
Osoby opuszczające zakłady karne.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Komisariatem Policji w Koniecpolu w zakresie rozeznania, informacji ile i które osoby wracają z Zakładów Karnych. 2. Rozmowy przygotowujące rodzinę do powrotu osoby bliskiej z zakładu karnego i ukierunkowanie jej jak pomóc w nowej rzeczywistości. 3. Pomoc w znalezieniu pracy. 4. Pomoc w znalezieniu mieszkania, jeżeli 	<p>Policja GOPS</p> <p>GOPS</p> <p>GOPS Urząd Pracy</p> <p>GOPS</p>

	rodzina odrzuci osobę.	
	5. Udzielenie pomocy materialnej na zagospodarowanie.	GOPS Urząd Gminy

16. UWAGI KOŃCOWE

Podstawowym przesłaniem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest stworzenie systemu, który w miarę możliwości pozwoliłby zapewnić bezpieczeństwo socjalno-bytowe mieszkańcom gminy.

Opracowana strategia jest dokumentem bazowym przy konstruowaniu programów operacyjnych i projektów określających sposób oraz metody realizacji zamierzonych przedsięwzięć. Poprzez realizację tego typu programów będzie można osiągnąć wyznaczone cele strategiczne i operacyjne.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań w miarę posiadanych w samorządzie i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Strategia podlegać będzie modyfikacji w zależności od potrzeb.

Opracowała: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Iwona Kremblewska

